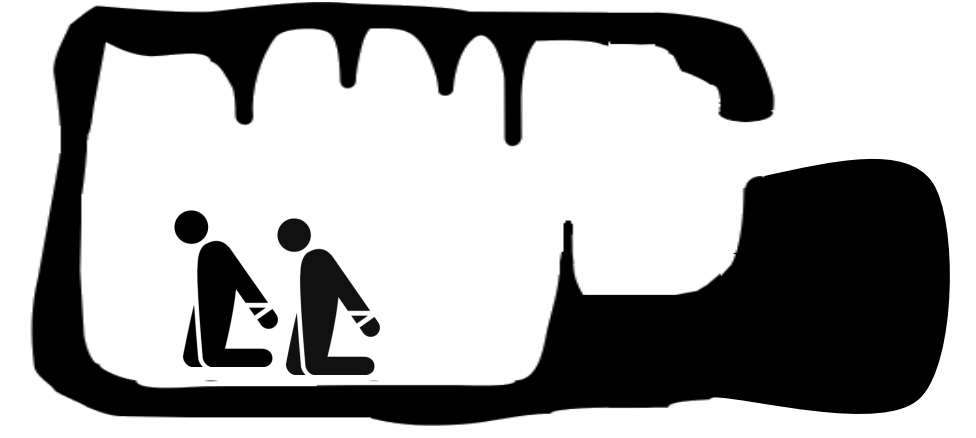
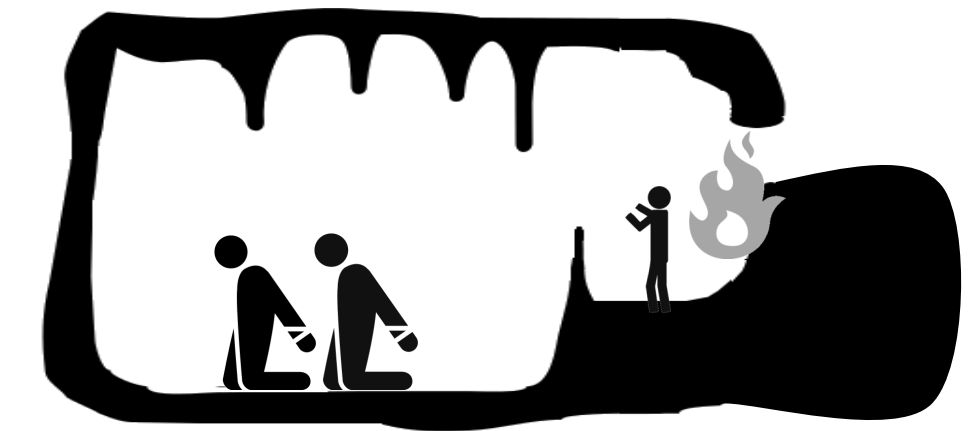

Socrates: (1) Nu zal ik u zeggen, waarmee u onze toestand voor zover wij niet of wel door goed onderwijs beschaafd zijn, moet vergelijken.

(2) Stel u mensen voor die **in een onderaards hol** wonen dat een opening naar boven heeft langs zijn gehele breedte. Mensen die van jongs of aan de benen en de pols geboeid waren, zodat zij steeds steeds alleen vooruit konden zien, en door die boeien verhinderd werden hun hoofd om te draaien.

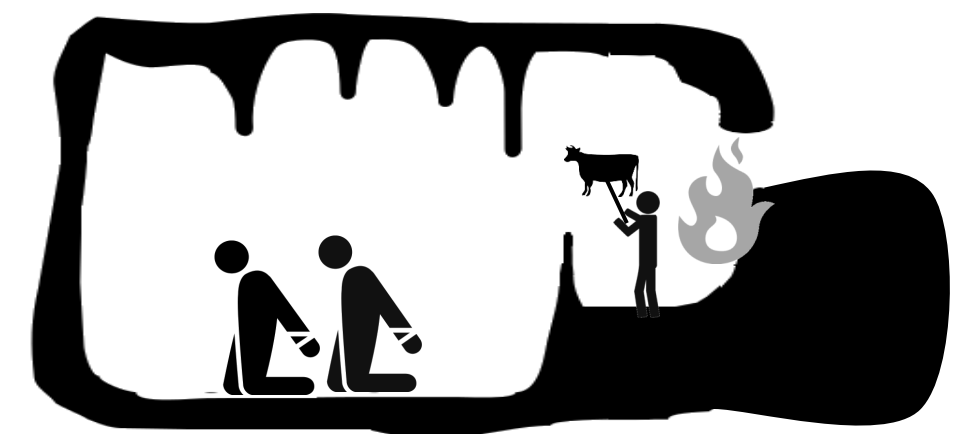

(3) En stel u voor dat er een **vuur** in de hoogte achter hun ruggen brandt en dat er tussen dat vuur en die gevangenen een pad is en daar, langs een muur, zo hoog als de beschotten, waarachter zich de **marionettenspelers** verschuilen, wanneer zij hun poppen laten bewegen.

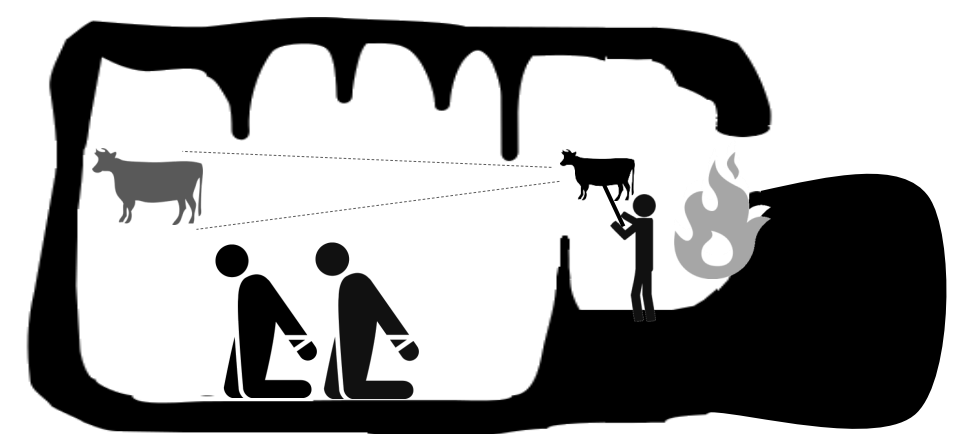
Glaucou: (4) Ik stel het mij voor.

Socrates (5) Verbeeld u nu verder, dat er langs die muur mensen gaan, die allerlei vaten en **beelden op hun hoofd dragen**, zodat het boven die muur uitkomt en die natuurlijk soms in het voorbijgaan spreken en soms zwijgen.

Glaucou: Die gelijkenis en die gevangenis vind ik al heel zonderling.

(6) Het is een beeld van ons. Ten eerste: gelooft u dat zulke mensen van zichzelf en van anderen meer gezien zouden hebben dan hun **schaduw**, die door het vuur op de tegenovergestelde zijde van het hol geworpen worden? Wanneer zij hun leven lang hun hoofd onbeweeglijk hebben moeten houden?

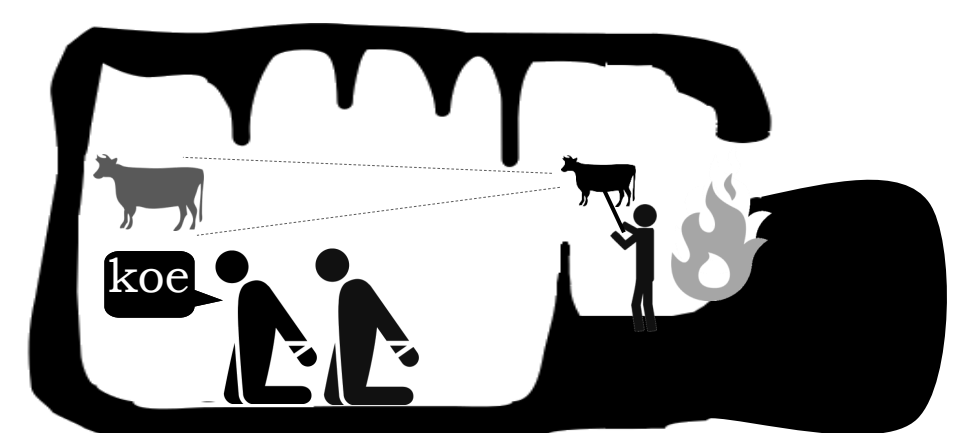

Glaucou: Zeker niet.

Socrates: En dat zij evenmin een beeld kunnen vormen van dat wat voorbij wordt gedragen?

Glaucou: Dat spreekt voor zich.

Socrates: (7) Als zij nu met elkander konden spreken, gelooft gij dan niet, dat zij zich zouden aanwennen aan hetgeen zij zagen voorbijgaan **namen** te geven?

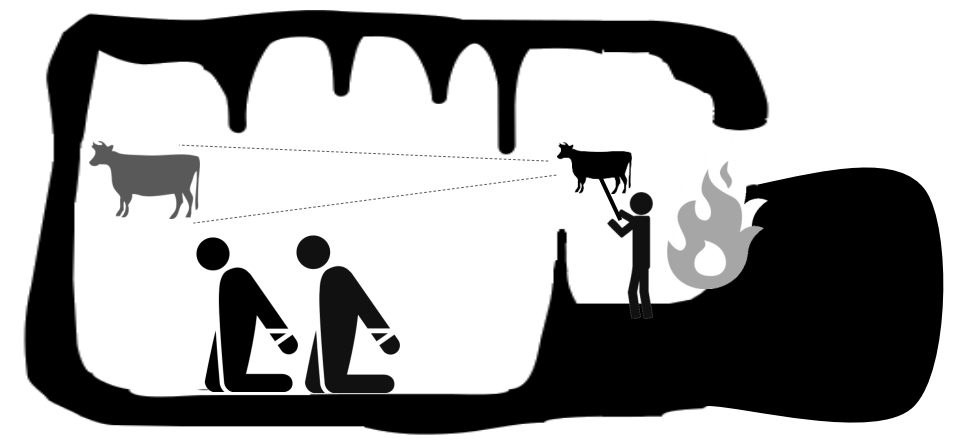
Glaucou: Natuurlijk.

Socrates: En als nu die gevangenis een echo had, die van de zijde tegenover den ingang kwam, en iemand, die voorbijging, sprak, gelooft u, dat zij dan dat geluid aan iets anders dan aan de voorbijgaande schaduw zouden toeschrijven?

Glaucou: Welnee.

Socrates:

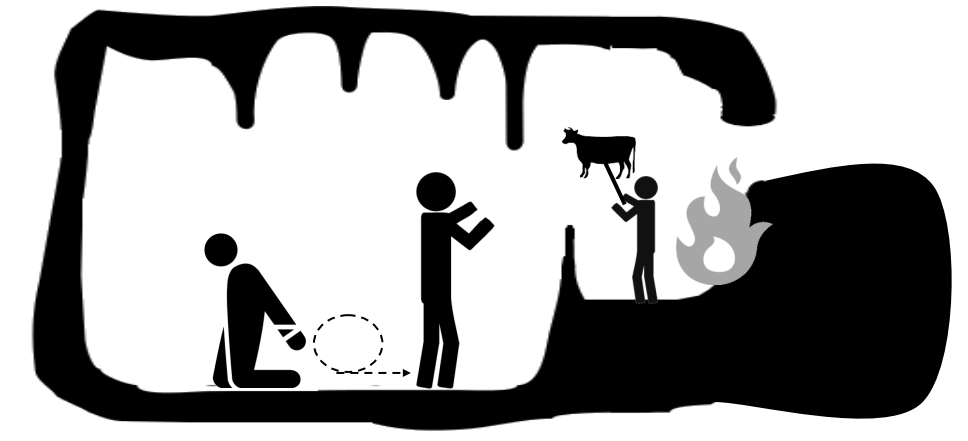
En in 't algemeen, zouden zij in die toestand niets dan die **schaduwen** van de voorbijgedragen dingen voor werkelijk houden.

Glaucon:

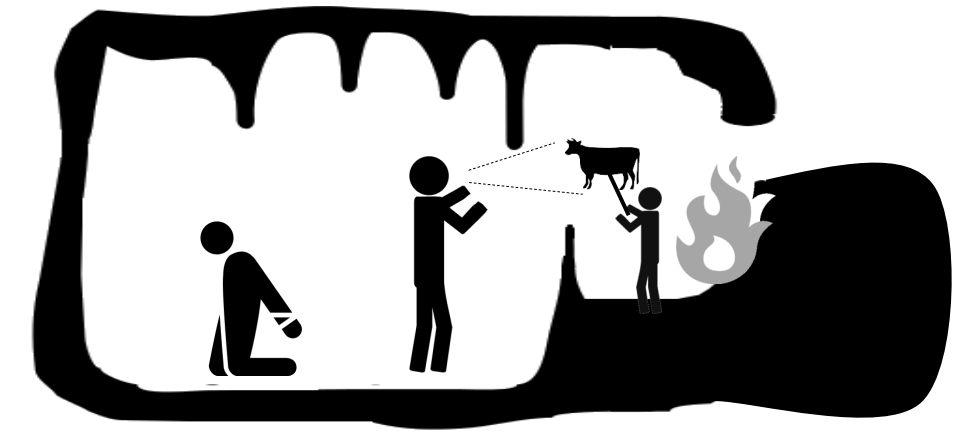
Dat is onvermijdelijk.

(8) Let dan nu eens op, hoe het hun gaan zou, wanneer zij losgemaakt en van hun dwaling genezen konden worden. Wanneer **één van hen werd losgemaakt** en opeens gedwongen werd op te staan, en zijn nek om

(9) te draaien en voort te gaan, en het licht aan te kijken, en door dat alles pijn leed, en door het schelle licht die dingen niet zien kon, waarvan hij te voren de schaduwen zag; wat zou hij dan zeggen?

Wat zou hij zeggen als iemand tegen hem zei, dat hij eerder slechts schijnbeelden zag, maar nu dichter bij de waarheid was en weer wezenlijke dingen zag en beter zien kon, en als men hem het voorbijgedragene aanwees en hem vroeg wat dat was ?

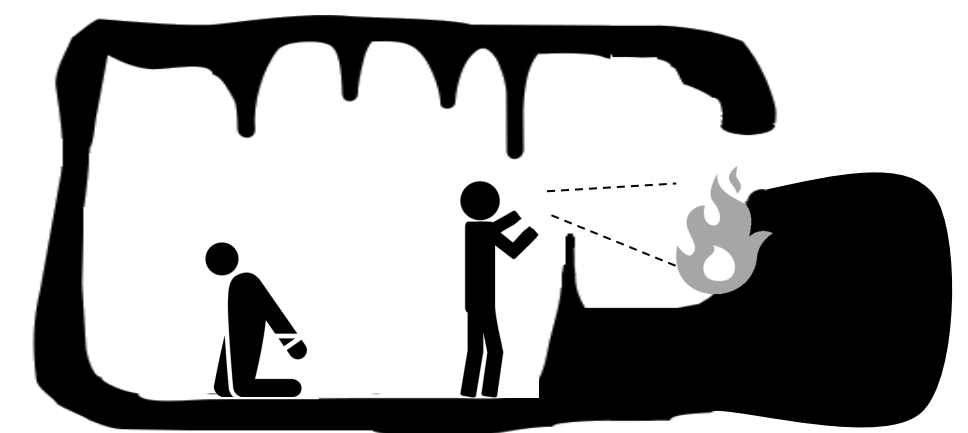
Denkt u niet dat hij er weinig van maken zou en het eerdere voor meer waar zou houden, dan dat wat men hem nu liet zien?

Glaucon:

Zeer zeker.

Socrates:

En als men hem dwong **naar het licht zelf te kijken**, zou bij dan geen pijn aan de ogen hebben en ze proberen af te wenden naar dat wat hij kon aanzien, en geloven dat dit inderdaad duidelijker was?

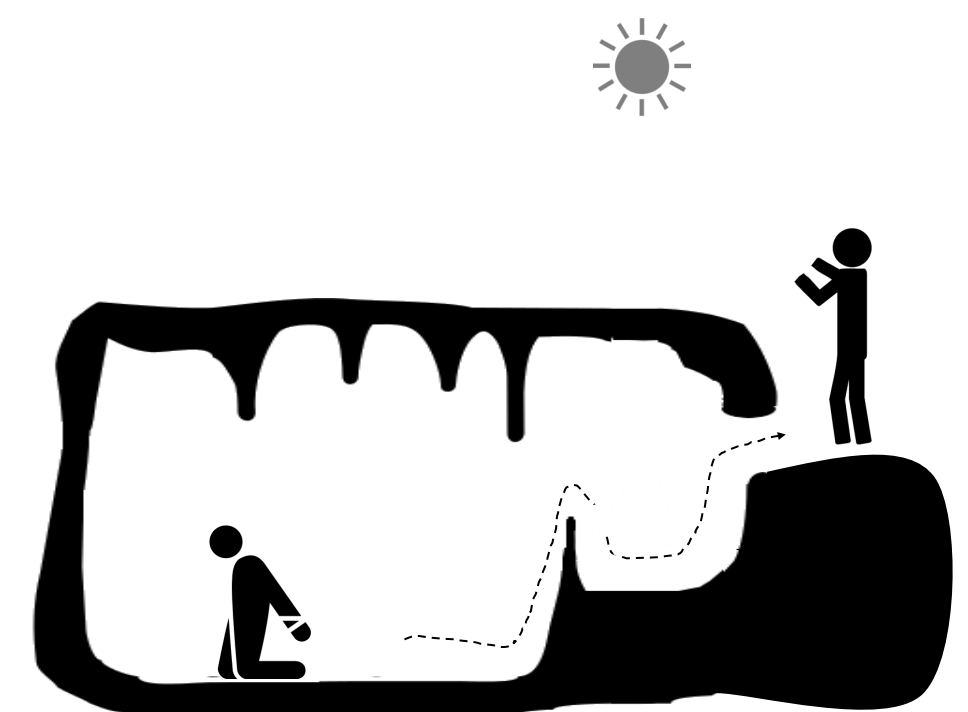

Glaucon:

Zeker.

Socrates:

(10) En als men hem dan met geweld van zijn plaats trok, tegen de ruwe en steile opgang op en niet losliet voordat hij naar buiten **in het zonlicht** getrokken was zou hij dan geen smart lijden en zich boos maken, en wanneer hij in het daglicht gekomen was geheel verblind worden, zodat hij volstrekt niets zien kon van dat wat wezenlijk bestaat?

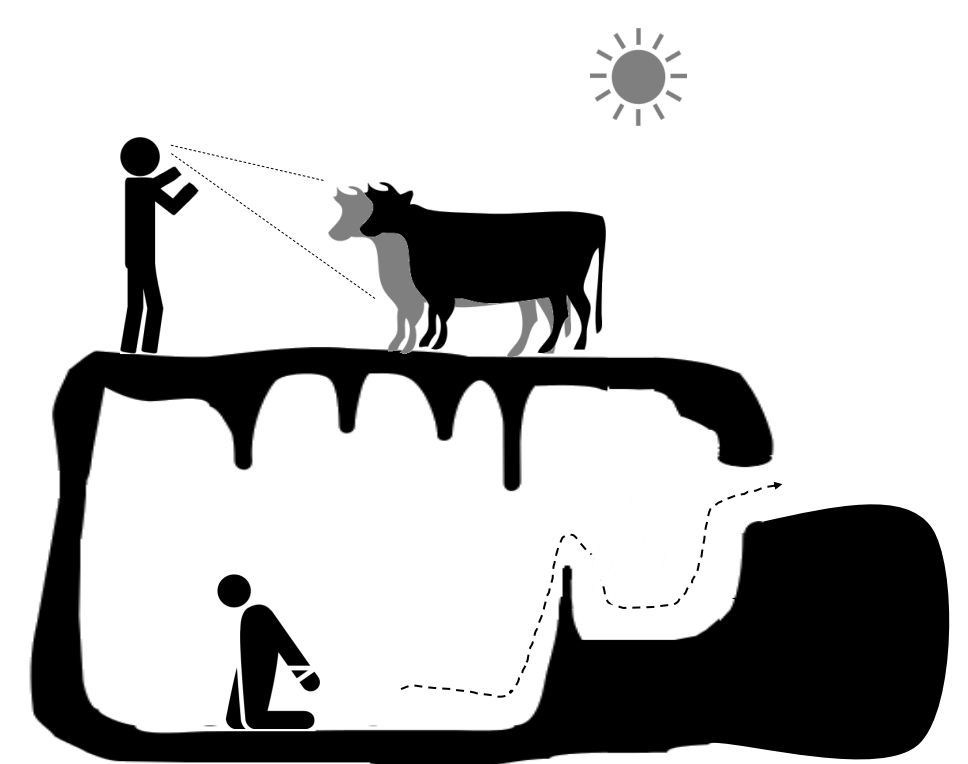

Glaucon:

Als het zo plotseling ging, dan zeker.

Socrates:

(11) Hij zou er, denk ik, geleidelijk aan moeten wennen, als hij dat wat boven op de aarde is ooit zou leren zien. In het begin zou hij het gemakkelijkst de **schaduwen** kunnen beschouwen, en daarna de **beelden** van mensen en andere dingen in het water en uiteindelijk pas **de dingen zelf**.

Vervolgens zou hij van de hemelse dingen het nachtelijke licht van de sterren en de maan met meer gemak kunnen aanzien dan overdag de zon en haar licht.

Glaucon:

Uiteraard.

Socrates: (12) Tot slot, geloof ik, zou hij de zon niet in haar schijnsel in het water of elders kunnen bekijken, maar direct, en hij zou **zien hoe de zon er uit ziet**.

Glaucon: Dat spreekt voor zich.

Socrates: (13) Daarna zou hij over de zon gaan nadenken en tot het besluit komen dat zij de jaargetijden en de jaren regelt en al het zichtbare bestuurt, en ook van alles, wat hij daar beneden gezien had, de oorzaak was. — Het is logisch dat hij daar pas geleidelijk opkomt.

En als hij zich nu terugdenkt aan zijn eerste woning en aan dat wat daar wijsheid was, en aan zijn medegevangenen, gelooft u niet dat hij zichzelf dan gelukkig zou prijzen om die verandering, en hen zou beklagen?

Glaucon: Zeker.

Socrates: En stel dat er nu bij hen bepaalde lof en beloning was voor hem, die dat wat voorbijkwam het scherpst kon zien, en zich het best herinnerde, wat vroeger, op het moment zelf, en later voorbijkwam gewoonlijk en daardoor het best kon voorspellen, wat er komen zou. Gelooft u dat hij dan daarnaar zou verlangen en hen die daar beneden vereerd en geprezen werden, zou benijden, of dat hij, zoals Homerus zegt, liever boven op aarde de knecht van een arm man zou willen zijn, en liever alles dulden dan zich weer met die gissingen bezig te houden en op zo'n manier te leven?

Glaucon: Ik geloof dat hij liever alles zou dulden dan zo te leven.

Socrates: (14) Bedenk nu nog eens dit. Wanneer hij nu **weer naar beneden** ging en op dezelfde plaats ging zitten, zouden zijn ogen dan niet door de duisternis verblind worden, omdat hij net uit het licht kwam?

Glaucon: Zeer zeker.

Socrates: (15) En als hij nu in het raden naar die schaduwen weer met hen, die steeds geboeid waren gebleven, moest wedijveren, voordat zijn ogen aan dat schemerlicht gewend waren zou hij dan niet worden uitgelachen? En zou men niet van hem zeggen, dat zijn ogen door dat naar boven gaan bedorven waren, en dat het niet de moeite waard was een poging te doen, om ook naar boven te komen? En zouden zij iemand, die hen wilde losmaken naar boven brengen, niet, als zij hem maar in hun handen konden krijgen, van kant willen maken?

Glaucon: Ongetwijfeld.

